

Säbyviken
B-prioriterat område

	Känslig tid
	Akut behov av sanering
	Sanering kan utföras

Skyddsvärden	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Lekområde för abborre, gädda och gös												
Friluftsområde												

Områdesbeskrivning

Säbyviken utgörs av en trösklad vik med en långsmal öppning mot öster. Tröskeln i den östra delen av viken är relativt djup men mycket tydlig i jämförelse med djuphålan innanför. Viken delas av Österåker och Vaxholms kommun, i den västra delen av viken som är ganska bred finns det en stor ö som har förbindelse med fastlandet via en bro. I den sydvästra delen finns en liten, nästan helt avsnörd och igenväxt vik som har förbindelse med Säbyviken genom ett dike under väg 274. Säbyviken är djup och grundare områden finns endast längs med norra och västra stranden. I den norra delen av viken är bebyggelsen tät med många bryggor medan den södra enbart har en brygga. Norra Bogesund är dock ett populärt friluftsområde. Tillrinningsområdet är relativt stort och domineras av skogsmark. Vassförekomsten är sparsam och koncentrerad till vikens västra del samt ut mot vikens öppning.

Området ligger i omedelbar anslutning till väg 274 som är en Bk1-väg med mycket och tung trafik. Risk för trafikolycka där till exempel en tankbilsolycka i området vid korsningen till Bogesundsvägen i Ladvik kan vålla stor skada.

Sjöfart

Inga farleder i närheten

Strandtyper

Vassbälten och strandängar, Känslighetsindex 9

Klippstränder, Känslighetsindex 6

Sandstränder med fin- till medelkornig sand, Känslighetsindex 2

Skydds- och saneringsaspekter i strandzoner

Högsta prioritet för att förhindra ytterligare oljepåslag genom att använda barriärlänsor för att skärma in den skyddade viken. Olja i vegetation ska i möjligaste mån tas bort manuellt.

Vid små oljemängder

Överväg naturlig återhämtning

Vid större oljemängder

Vassbälten och strandängar

Saneringsmetod

- Använd länsor för att skärma in och förhindra att oljan tränger vidare in i området.
- Naturlig återhämtning om oljemängden är liten och om den inte hotar häckande fåglar.
- Vid rikliga mängder olja tas huvuddelen upp manuellt.
- Använd absorbenter (bark) för att säkra olja och skydda fågel. Absorbenten bör sedan tas upp manuellt t ex med en kratta.
- Om vassen är kraftigt förorenad och oljan hotar djurlivet eller kan spridas ytterligare till känsliga miljöer, kan vassen avverkas med handredskap. Lägg ut en länsa där den oförorenade vassen börjar och börja avverkningen där oljekoncentrationen är som störst. Samla in och ta upp oljan på de fria vattenytor som bildas med hjälp av barriärlänsor, absorptionslänsor och upptagare i vattnet.

Slutpunkt

- Klippig olja får inte lämnas kvar på stranden.
- Olja i vegetation skall i möjligaste mån vara borttagen.

Klippstränder

Saneringsmetod

- Ta upp huvuddelen av oljan manuellt med handredskap.
- Organiska absorbenter eller syntetiska absorbenter, som ej är i form av strössel, kan användas för att säkra olja i skrevor och håligheter. Detta gäller framförallt om oljan är klabbig och finns på svåråtkomliga ställen. Den absorberade oljan bör sedan tas upp med handredskap.
- Ta bort nedoljad tång och drivved.
- Flodning eller lågtrycksspolning med kallvatten kan användas, varvid oljan bör samlas och tas upp i vattnet med barriärlänsor, absorptionslänsor och upptagare. Diesel och fotogen kan sköljas bort med kallvatten.
- Hårda tvättmetoder, som högtryckstvättning med kallt eller varmt vatten, kan användas om detta är absolut nödvändigt och om det inte skadar djurlivet mer än det gör nytta.

Slutpunkt

- Saneringen kan avslutas när enbart enstaka fläckar av olja är kvar på klipporna.
- På platser där fåglar eller däggdjur håller till, bör olja tas bort tills den inte längre är klabbig, såvida saneringsarbetet inte utgör en större störning än själva oljan.
- På klippstränder där vågreflektionen är stor är oljesanering ej nödvändig under höst och vinter.
- Under sommaren och våren ska den kvarlämnade oljan som syns inte klibba eller gå att skrapa av.
- Saneringen kan avslutas när det inte finns någon synlig olja på ytan av, eller i, strandmaterialet med undantag för utspridda oljeklumpar.

Sandstränder med fin- till medelkornig sand

Saneringsmetod

- Naturlig återhämtning kan vara lämpligt vid mindre oljeförorening och när det socioekonomiska värdet är litet.
- Plöjning kan utföras för att påskynda den naturliga nedbrytningen
- av olja, om detta inte stör eventuellt djurliv.
- Vattenharvning/högtryck för att få upp begravnad olja (jordspett).
- Manuell upptagning med handredskap.
- Frontlastare och traktor med släp kan användas för att ta bort stora mängder olja och förorenad sand.
- Absorbenter kan användas för att binda oljan innan den tas upp manuellt eller med motorfordon.
- Metoden att föra ut oljeförorenat strandmaterial tillbaka till vattnet, sediment relocation, kan användas vid små mängder olja, t ex efter en grovsanering, men då får oljan inte innehålla giftiga komponenter som PCB eller tungmetaller.

Slutpunkt

- Saneringen kan avslutas när det inte finns någon synlig olja på ytan
- av, eller i, strandmaterialet med undantag för utspridda oljeklumpar.
- Inget oljelager skall finnas kvar i gropar eller diken på stranden när saneringen avslutas.
- Under sommaren och våren ska den kvarlämnade oljan som syns, inte klibba.
- Under vintern och hösten kan man lämna kvar större mängd olja än vad som är rekommenderat under sommaren och våren.

Skyddsvärdebeskrivning

Säbyviken är en trösklad havsvik. Området utgör en viktig reproduktionslokal för bl.a. abborre, gädda och gös. Säbyviken kan vara ovanligt viktig för gäddreproduktionen och m.a.o. av stor betydelse för en stor del av mellanskärgården. Inga prioriterade fågelarter har observerats inom området men en skyddad vik med vass utgör en viktig häckningslokal för ett flertal fågelarter. Det skyddsvärda området delas med Österåkers kommun och enligt en fiske- och yngelinventering har vikens norra delar ett högre skyddsvärde vad gäller reproduktionslokaler för fisk.

Referens

Arvidsson, M. och Gustafsson, A. Undersökning av fiskeintressen – Nätprovfiske och yngelinventering i Säbyvik 2012. Rapport 2012:20, Naturvatten i Roslagen AB. 2012-11-05
Fagergren, C. 1991. Trösklade havsvikar i Stockholms län - Länsstyrelsen i Stockholms län. Miljövårdsenheten, Stockholm. Rapport 1991:9
Lekområde gös, uttag ut länskartan, Stockholms län. 2013-06-14

Kartor

